

INSO

SEKCJA PRAWA UPADŁOŚCIOWEGO
I RESTRUKTURYZACYJNEGO

INSTYTUT ALLERHANDA

Kraków, dnia 23.03.2023 r.

Statystyki upadłościowo-restrukturyzacyjne w Polsce – czego można dowiedzieć się o efektywności postępowań?

Propozycja reformy struktury sądownictwa jako rozwiązanie na nadchodzący kryzys

Szanowni Państwo!

Niedawno na łamach prasy przetoczyła się dyskusja na temat kondycji sądów upadłościowych, jak też samych postępowań upadłościowo – restrukturyzacyjnych. Jako przykład warto podać chociażby artykuł red. Łukasza Cieśli z Onetu, pt. Sędziowie od upadłości uciekają z pracy. "W cywilizowanych krajach dzieje się inaczej", który szeroko cytuje Sędziego Bartłomieja Przymusińskiego z Poznania.

Niestety, diagnozy postawione przez Pana Sędziego są trafne i prawdziwe, a w Polsce już od 20 lat – czyli od wprowadzenia ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze – dyskutowana jest zmiana struktury sądownictwa upadłościowego.

Kwestia ta jest także podnoszona chociażby w Raportach Doing Business czy innych ewaluacjach kierujących się chociażby stopniem odzysku dla wierzycieli upadłościowych.

W tym kontekście, odpowiednie wnioski powinny być wyciągnięte z analizy danych statystycznych w Polsce, pokazujących gwałtowny wzrost liczby upadłości konsumenckich od reformy przenoszącej znaczną część pracy w tym obszarze na doradców restrukturyzacyjnych oraz bardzo dużą popularność restrukturyzacji pozasądowych – w ramach postępowania o zatwierdzenie układu.

W roku 2015 w Polsce mieliśmy tylko 2 112 upadłości konsumenckich, przy 750 upadłościach gospodarczych.

W roku 2016 liczba upadłości konsumenckich wzrosła do 4 438 spraw, przy upadłościach gospodarczych w liczbie 605 spraw i 216 restrukturyzacjach – wprowadzonych do systemu prawnego od 01.01.2016 r. (po reformie w związku z wprowadzeniem ustawy – Prawo restrukturyzacyjne).

Rok 2017 to następujące dane: 5 535 upadłości konsumenckich, 591 upadłości przedsiębiorstw oraz 348 restrukturyzacji.

Rok 2018: upadłości konsumenckie: 6 570, upadłości gospodarcze: 615, restrukturyzacje: 465

INSO

SEKCJA PRAWA UPADŁOŚCIOWEGO
I RESTRUKTURYZACYJNEGO

INSTYTUT ALLERHANDA

Rok 2019: upadłości konsumenckie: 7 944, gospodarcze: 586, restrukturyzacje: 467

Rok 2020: upadłości konsumenckie: 13 092, gospodarcze: 587, restrukturyzacje: 801, przy czym uproszczone postępowanie restrukturyzacyjne to aż 396 przypadków restrukturyzacji (zasadniczo pozasądowej)

Rok 2021: upadłości konsumenckie: 18 207, gospodarcze: 404, restrukturyzacje: 1 888, a w tym 1 648 uproszczonych postępowań

Rok 2022: upadłości konsumenckie: 15 622, gospodarcze: 360, restrukturyzacje: 2 379, a w tym 1 906 postępowań o zatwierdzenie układu (po reformie).

Wzrost w roku 2020 i 2021 upadłości konsumenckich można połączyć ze zmianami w prawie polegającymi na przeniesieniu ciężaru organizacyjnego prowadzenia postępowań na kancelarie doradców restrukturyzacyjnych.

Z drugiej strony, wzrost restrukturyzacji – znaczący od 2020 r. i w latach kolejnych można wytłumaczyć wprowadzeniem uproszczonego postępowania restrukturyzacyjnego oraz później zmianami w postępowaniu o zatwierdzenie układu w wersji z obwieszczeniem, które zasadniczo jest pozasądowe, w przeciwieństwie do upadłości gospodarczych.

Co więcej, od 01.12.2021 r., kiedy wprowadzono Krajowy Rejestr Zadłużonych, o restrukturyzację sądowąawnioskowało 438 przedsiębiorstw, natomiast otwarto 183 postępowania.

W tym okresie – do 12.03.2023 r., wnioski o ogłoszenie upadłości złożyło 1 523 przedsiębiorców, upadłości ogłoszono 196, natomiast wszystkich rozstrzygnięć sądowych (również z oddaleniem wniosku) wydano 384.

W tym samym czasie postępowania o zatwierdzenie układu to 2 974 przypadki, gdzie sądy zatwierdziły 422 układy, a liczba układów zawartych to 1 269 spraw, jednakże wiele z nich wciąż jest w toku.

Z powyższych statystyk, wysnuć można wniosek, że przeniesienie spraw poza sąd może poprawić zarówno ilość, jak też efektywność restrukturyzacji.

Na przeciwnym biegunie rysuje się obraz coraz bardziej przeciążonych sądów, gdzie postępowania są prowadzone wolniej i mniej efektywnie – co pokazują dane dla upadłości gospodarczych.

Źródła danych: <https://www.coig.com.pl/lista-upadlosci-firm.php> i <https://krz.ms.gov.pl/>

INSO

SEKCJA PRAWA UPADŁOŚCIOWEGO
I RESTRUKTURYZACYJNEGO

INSTYTUT ALLERHANDA

Jako remedium dla zaobserwowanych trudności i wyzwań, INSO – Sekcja Prawa Upadłościowego i Restrukturyzacyjnego proponuje wprowadzenie dwustopniowej struktury sądownictwa upadłościowego i restrukturyzacyjnego.

Pierwszym szczeblem byłyby sąd rejonowy, gdzie rozpoznawane byłyby sprawy upadłości konsumenckiej oraz upadłości i restrukturyzacje mikroprzedsiębiorców. Sąd okręgowy, który mógłby występować jako przynajmniej 1 na województwo, byłby w tym schemacie sądem odwoławczym oraz sądem I instancji dla spraw przedsiębiorców małych, średnich i dużych. Z kolei II instancją od tych rozstrzygnięć, byłyby specjalne wydziały lub sekcje w sądach apelacyjnych, z ograniczeniem np. do 7 sądów, w różnych wariantach terytorialnych.

Powyższe rozwiązania pozwolą na specjalizację wewnątrz sądów, ujednoczenie orzecznictwa i jasną ścieżkę awansu dla sędziów, co przyczyni się do zachowania najważniejszego zasobu – czyli doświadczonej kadry, zwłaszcza sędziowskiej – z korzyścią dla całej gospodarki i obywateli.

Zapraszamy do zapoznania się z naszą propozycją!

We wszelkich sprawach, prosimy o kontakt na e-mail: sekcja@inso.org.pl

Prezydium Sekcji INSO:

Piotr Stanisławiszyn – Przewodniczący

Karol Tatar – Wiceprzewodniczący ds. Legislacji

Paweł Kuglarz – Wiceprzewodniczący ds. Międzynarodowych

Marcin Kubiczek – Wiceprzewodniczący ds. Edukacji i Szkoleń

Magdalena Pyzik-Wałąg – Wiceprzewodnicząca ds. Relacji z Instytucjami Finansowymi

Mariusz Grajda – Członek Prezydium

Tomasz Musiał – Członek Prezydium

Ivan Smanio – Członek Prezydium

Bartosz Sokół – Członek Prezydium

Radomir Szaraniec – Skarbnik

Mateusz Kaliński – Sekretarz